

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/26/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115230236
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2115230236.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, Z., zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov, matka: Ing. Bc. M. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, Z., otec: Bc. Ing. W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, G., zastúpený: JUDr. Gabriela Zelemová, advokátka, so sídlom Heydukova 16, Bratislava, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 11P/98/2015-53 zo dňa 11. februára 2016 v časti úpravy styku, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením odvolaním otca prvostupňový súd rozhodol na návrh matky o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu predbežným opatrením tak, že maloletého W. dočasne ponechal v osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platiť výživné vo výške 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a upravil styk otca s maloletým synom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom každý páry týždeň od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a matku zaviazal syna na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho bydliska a otca zaviazal syna v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej bydliska.

Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil § 102 ods. 1, § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 4, 8, § 76 ods. 1 písm. a), § 77 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Skutkovo uznesenie odôvodnil tým, že matka maloletého dieťaťa sa svojím návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáhala predbežnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, pričom návrh dôvodila tým, že je tak potrebné urobiť z dôvodu, aby bola zabezpečená kvalitná starostlivosť o maloletého syna. Z návrhu matky vyplýva, že maloletý je v jej starostlivosti, pričom otec na maloletého výživným neprispieva. Z vyjadrenia otca v návrhu vo veci samej rovnako vyplýva, že o maloletého sa stará matka a otec neuviedol, že by matke platil výživné na syna. Z obsahu spisu je zrejmé, že matka maloletého pracuje v spoločnosti T. W., s.r.o. s priemernou čistou mzdou v roku 2014 vo výške cca 304 eur mesačne (potvrdenie o príjme č.l. 9) a s hrubou mzdou v roku 2015 vo výške cca 380 eur mesačne (lustrácia v Sociálnej poisťovni č.l. 51). Otec maloletého mal čistý príjem ako konateľ spoločnosti T. W., s.r.o. v roku 2014 vo výške cca 406 eur mesačne (potvrdenie o príjme č.l. 8) a zároveň mal v roku 2014 príjmy z prenájmu nehnuteľnosti a zo spoločnosti T. W. s.r.o. vo výške 15.860,36 eura (daňové priznanie č.l. 15). Sám otec v návrhu uviedol, že jeho čistý mesačný príjem predstavoval v roku 2014 sumu 1.321,69 eura. V roku 2015 mal otec príjem ako zamestnanec spoločnosti T. W., s.r.o. vo výške asi 498 eur mesačne v hrubom a tiež má príjem z dohôd o pracovnej činnosti pre M. E.N. v Z., a to v hrubom priemerne vo výške 129,68 eura mesačne a 46,20 eura mesačne (lustrácia v Sociálnej poisťovni č.l. 50). Zároveň z lustrácie v registri obyvateľov vyplýva, že otec má iba jednu vyživovaciu povinnosť, matka má 5 vyživovacích povinností.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení a tiež z obsahu spisu v prejednávanej veci, za osvedčený treba považovať nedostatok spolužitia rodičov dieťaťa a neplatenie výživného zo strany otca na maloletého, čo vyvolalo potrebu úpravy rodičovských práv a povinností pred vydaním konečného rozhodnutia v prejednávanej veci. Vo veci samej sa návrhom doručeným súdu dňa 21.12.2015 otec domáha zverenia maloletého syna do striedavej osobnej starostlivosti v týždenných časových intervaloch.

Spôsobilosť matky zabezpečovať starostlivosť o maloletého nebola v konaní spochybnená, keď otec navrhuje zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, a teda schopnosť matky starať sa o maloletého uznáva. Nakoľko v danom prípade sa maloletý nachádza v osobnej starostlivosti matky, nešlo o predbežné opatrenie predpokladané v ustanovení § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p., pretože toto by prichádzalo do úvahy iba v prípade, ak by sa predbežným opatrením malo zabezpečiť odňatie dieťaťa z dispozičnej sféry toho rodiča, ktorý by ho podľa zamýšľanej úpravy v starostlivosti nemal mať a jeho presun druhému z rodičov. O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde, pretože maloletý sa nachádza v starostlivosti matky (čiže u toho rodiča, u ktorého by aj do rozhodnutia vo veci samej mal zostať) a preto súd rozhodol tak, že sa maloletý predbežne ponechá v jej starostlivosti, čím došlo k právnej konzervácii aktuálneho faktického stavu. Vyššie uvedené „ponechanie maloletého v starostlivosti matky“ bolo podmienkou pre zaviazanie otca povinnosťou platiť na maloletého výživné, keďže podľa tvrdenia matky (otec vo svojom návrhu opak neuviedol) otec v súčasnosti na jeho výživu neprispieva. V záujme maloletého dieťaťa je, aby sa na jeho výžive podieľal aj otec, aby tak boli zabezpečené životné potreby maloletého dieťaťa, keďže matkin nízky príjem k tomuto nepostačuje a zároveň má matka okrem maloletého syna ďalšie štyri vyživovacie povinnosti. Na základe uvedeného súd rozhodol o povinnosti otca platiť výživné na maloletého. Zároveň súd poukazuje na to, že je povinnosťou každého rodiča podieľať sa na výžive svojho dieťaťa. Pokiaľ ide o výšku výživného, súd ho považoval za dôvodné určiť ho vo výške predstavujúcej len nevyhnutnú mieru v zmysle citovaného ustanovenia § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. a keďže súdu boli čiastočne známe majetkové pomery rodičov maloletého, nebolo možné pojem „nevyhnutná miera“ stotožňovať s minimálnym výživným v zmysle § 62 ods. 3 ZR.

Matka maloletého syna sa svojím návrhom na vydanie predbežného opatrenia domáhala tiež predbežnej úpravy styku otca s maloletým, pričom uvádzala, že otec styk s maloletým dostatočne nevyužíva. Otec v návrhu zasa uvádzal, že s maloletým sa môže stretávať len nepravidelne, sporadicky, podľa svojvoľie matky maloletého, keď vo veci samej žiadal zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch. Otec, hoci v súčasnosti nemá maloletého v osobnej starostlivosti, má rovnako ako matka vo vzťahu k maloletému dieťaťu rodičovské práva a povinnosti a je dôležité, aby mu bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah s maloletým. V záujme zdravého vývoja maloletého dieťaťa je nevyhnutné zachovať si vzťah k otcovi ako k jednej z najbližších osôb v jeho živote, tento vzťah rozvíjať, čo je možné iba za predpokladu, že bude otec s dieťaťom v pravidelnom kontakte. Hoci v konaní nebolo zatiaľ preukázané, či je pravdivé tvrdenie matky, že otec styk s maloletým dostatočne nevyužíva, alebo tvrdenie otca, že s maloletým sa môže stretávať len podľa svojvoľie matky, súd dospel k záveru, že je zrejmé, že rodičia maloletého sa na styku dohodnúť nevedia, pričom v oboch tvrdených prípadoch je dôvodné predbežne upraviť stretávanie maloletého s otcom, teda či už z dôvodu, aby bolo zabezpečené pravidelné stretávanie otca so synom a zostal zachovaný ich vzťah, alebo z dôvodu, aby úprava stretávania sa otca s maloletým v pravidelne stanovených intervaloch zabezpečila eliminovanie nezhôd medzi rodičmi týkajúcich sa styku otca s maloletým.

Súd pritom považoval za dočasne postačujúcu úpravu stretávania sa otca s maloletým synom každý druhý víkend, a to v párnom týždni od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. tak, aby bola zachovaná možnosť maloletého dieťaťa tráviť víkendový čas aj s matkou nepárnom týždni. Odovzdanie maloletého späť matke súd určil na 18.00 hod. z dôvodu, aby mal maloletý čas spracovať zážitky z pobytu u otca a uklidniť sa pred spánkom. Uvedené trvanie styku určil súd v zmysle návrhu matky aj s prespatím, avšak pokiaľ ide o rozsah stretávania sa, súd poznamenáva, že návrhom matky nebol viazaný. Za optimálnu súd považoval mierne dlhšiu úpravu stretávania sa od piatku do nedele, a to vzhľadom k tomu, že matka súhlasila v januári 2016 s pobytom maloletého u otca i v dlhšom rozsahu ako len cez víkend a zároveň otec žiada zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch. Nakoľko je však otec zamestnaný a nebýva v rovnakom meste ako maloletý, keď zároveň by mal maloletý navštevovať predškolské zariadenie mimo bydliska otca, súd upravil stretávanie až od piatku, a nie skôr. Pokiaľ ide o určenie týždňa, otec žiada maloletého návrhom vo veci samej vykonávanie starostlivosti o maloletého práve v párnom týždni, preto súd určil stretávanie práve na tento týždeň. Za

uvedených podmienok považoval súd pravidelný styk otca s maloletým od piatku do nedele každý párný týždeň za dostatočný pre zachovanie ich vzťahu po tom, čo otec a matka maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom uvedené bude trvať do času, kým súd právoplatne nerozhodne o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vo veci samej.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie otec maloletého syna prostredníctvom právnej zástupkyne podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. v časti úpravy styku. Odvolanie odôvodnil tým, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie v napadnutej časti, teda týkajúcej sa rozsahu styku odôvodnil tak, že pri rozhodovaní o úprave styku považoval za dostatočne postačujúcu úpravu stretávania sa otca s maloletým synom každý druhý víkend. Ďalej súd uviedol, že otec je zamestnaný a nebýva v rovnakom meste ako maloletý, keď zároveň by mal navštevovať predškolské zariadenie mimo bydliska otca, tak preto upravil stretávanie až od piatku ani nie skôr, a že za takýchto podmienok považoval takýto pravidelný styk otca s maloletým za dostatočný pre zachovanie ich vzťahu potom, čo otec a matka maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom ide o dočasnú úpravu.

Uvedený právny názor súdu je podľa názoru otca v rozpore s rozsahom a hlavne s frekvenciou umožneného styku s maloletým W. a s tou skutočnosťou, že otec bol s maloletým synom v dennom styku od 28.10.2015 a naďalej ešte v januári 2016 trávil so synom viac času, ako by to malo byť podľa nariadeného predbežného opatrenia, ktoré by vlastne prirodzený styk otca s maloletým obmedzilo. Maloletý W. od svojho narodenia do konca januára 2016 žil v G., kde navštevoval aj predškolské zariadenie, ktoré otec maloletého stále udržiava a platí mesačné platby, keďže sa domáha striedavej starostlivosti o maloletého W. a stretával sa s ním aj počas týždňa, čo potvrdzuje aj matka maloletého v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Do 01.01.2016 boli so stretávaním sa problémy v tom, že stretávania sa boli nepravidelné, sporadické, podľa ľubovôle matky s vyhrážkami matky, že sa so synom bude otec stretávať a len 2 víkendy v mesiaci. A práve na 2 víkendy v mesiaci bol súdom upravený styk otca s maloletým synom a práve tejto situácii chcel otec predísť, keď v decembri 2015 podal návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi. Napadnutým predbežným opatrením v časti úpravy styku došlo k obmedzeniu stretávania sa otca s maloletým W., na ktoré stretávanie a kontakt s otcom bol maloletý zvyknutý. Matka maloletého zaujala stanovisko, že otec jej musí predložiť rozhodnutie súdu o otcovom práve stretávať sa so synom, čo zrejme mieni striktnie dodržiavať a tým dosiahne to, čím otcovi hrozila. V jej ponímaní a vyjadrení je to niečo, čím otca trestá. V tomto konaní matky nie je vidieť záujem dieťaťa, ale nekompromisné konanie matky, ktorá týmto správaním ubližuje nielen otcovi, ale hlavne dieťaťu. V súvislosti so starostlivosťou o maloletého syna je tu aj ďalší vážny problém, na ktorý otec poukázal v návrhu a to manipulatívne správanie sa matky voči maloletému synovi, ktorý po každom otcovom kroku, smerujúcom k normalizácii situácie začal otcovi robiť výčitky, že je na mamu zlý, že im zobral auto, že otcova matka je zlá. U maloletého sa prejavuje negatívny vplyv matky, ale aj zlý vplyv podstatne starších súrodencov maloletého W., ktorí sú na matku nezdravo naviazaní. Podstatné je, že maloletý W. má len tri roky a vety, ktoré otcovi prednáša majú skladbu a charakter myšlienkových spojení dospelého človeka, sú vlastne výčitekami matky maloletého voči otcovi maloletého a matka využíva maloleté dieťa na svoj boj s jeho otcom. Otec preto žiada v danej veci prihliadnuť na záujem maloletého dieťaťa na zachovaní zdravého a plnohodnotného vzťahu s otcom a zabránení tomu, aby pôsobenie matky v smere neuznávania role otca v živote dieťaťa spôsobilo vo vývine maloletého vážne škody. Je potrebné, aby pôsobenie matky bolo vyvažované ďalšími výchovnými prostriedkami ako výchova otcovou prítomnosťou, príkladom a nastolením ovzdušia porozumenia medzi jeho rodičmi, preukazovania úcty k starším ľuďom a podobne, aby teda matkin vplyv nespôsobil škody na zdravom vývine maloletého dieťaťa. Je preto dôležité poukázať na prostredie, v ktorom sa v súčasnom právnom stave prevažnú dobu maloletý W. zdržuje. Otec poukázal na Ústavný nález ČR IÚS 618/2005 v, ktorom je úplne jasne a zrozumiteľne formulované, čo je pre dieťa veľmi dôležité už aj počas obdobia do vyhlásenia rozsudku vo veci samej. Z uvedených dôvodov otec navrhol, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že styk otca s maloletým W. sa upravuje tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom každý párný týždeň v mesiaci od utorka od 18.00 hod. nedele do 18.00 hod. do právoplatného skončenia vo veci samej.

Matka maloletého dieťaťa ani kolízny opatrovník sa k doručenému odvolaniu otca nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací § 10 ods. 1 O.s.p. prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., pretože ide o vec, ktorú možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p., a

dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa ust. § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Predbežné opatrenie slúži k dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu a existuje naliehavá potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti, potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Z obsahu spisu vyplýva, že otec maloletého syna podal návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému synovi W.. W. pochádza z partnerského vzťahu účastníkov, ktorí žili v spoločnej domácnosti od novembra 2012 do októbra 2015. Matka maloletého W. spolu s ďalšími jej 4 deťmi sa odsťahovala do prenajatého bytu v G.. Otec vo veci samej navrhol maloletého syna zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch.

Matka maloletého syna počas konania podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala dočasného zverenia maloletého syna do jej osobnej starostlivosti, platenia výživného vo výške 600 eur a zároveň navrhla upraviť styk otca so synom každý páry týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod. Súd návrhu matky čiastočne vyhovel, dieťa jej zveril do osobnej starostlivosti, otca zaviazal platiť výživné vo nevyhnutnej výške 100 eur a styk otca upravil od piatku 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s odôvodnením, že ide o primeraný čas na stretávanie sa otca s maloletým synom do rozhodnutia vo veci samej v rozsahu potrebnom pre rozvíjanie pozitívneho vzťahu otca so synom.

Otec maloletého syna podal voči uzneseniu súdu prvého stupňa odvolanie v časti úpravy styku. Ostatná časť výroku uznesenia súdu prvého stupňa nebola napadnutá odvolaním rodičov (účastníkov konania), preto výrok upravujúci ponechanie (zverenie) maloletého syna do osobnej starostlivosti matke a povinnosť otca platiť výživné nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom prieskumu odvolacieho súdu. Otec v odvolaní namietal nedostatočný rozsah úpravy styku s maloletým synom a navrhoval upraviť styk so synom od utorka od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. V odvolaní otec tvrdil, že do 28.10.2015 bol so synom v dennom styku a v januári 2016 trávil so synom viac času ako je momentálne nariadené predbežným opatrením. W. žil od svojho narodenia do konca januára 2016 v G., kde navštevoval predškolské zariadenie. Otec v odvolaní ďalej poukazoval na to, že matka so synom manipuluje, býva v byte s ďalšími svojimi štyrmi staršími deťmi, ktoré majú negatívny vplyv na maloletého W..

Z podania matky doručenom súdu 03.02.2016 (č.l. 45) je zrejmé, že matka maloletého W. spolu so svojim štyrmi deťmi býva od 01.02.2016 na adrese svojho trvalého pobytu na K. ulici č. XX v Z.. Maloletý W. nebol zaradený do materskej školy v Z., lebo jeho otec nebol ochotný podpísať prihlášku do materskej školy. Matka kvôli tomu, že W. nechodí do materskej školy musela ukončiť pracovnú činnosť pre M. E.N. v Z..

Rozsah úpravy styku predbežným opatrením do skončenia konania vo veci samej je potrebné posudzovať jednotlivo v každom prípade, podľa individuálnych okolností prejednávanej veci. Účastník konania navrhujúci nariadiť predbežné opatrenie musí aspoň osvedčiť danosť práva, ktorému má byť poskytnutá ochrana vydaním predbežného opatrenia práve navrhovaným spôsobom. Otec v odvolaní navrhuje upraviť styk so synom v podstatne širšom rozsahu, ako rozhodol súd prvého stupňa, avšak v jeho odôvodnení úplne absentuje odôvodnenie v tom smere, či vôbec a ako je schopný sa o maloletého W. postarať od utorka do nedele. Matka v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uvádza, že otec maloletého syna je pracovne zaneprázdnený človek, je konateľom spoločnosti, opisuje jeho záľuby a záujmy, ktorým sa venuje a zároveň koľko času trávi s rodinou a maloletým synom. Otec tvrdenia matky o rozsahu svojich pracovných a voľnočasových aktivít v odvolaní nenamietal. Nie je preto zrejmé, ako otec, pracovne vyťažovaný človek zabezpečujúci potreby rodiny je schopný sa o dieťa počas doby od

utorok do nedele (každý druhý týždeň) postarať. V tak širokom rozsahu (veľmi podobnom návrhu vo veci samej) je možné upraviť styk maloletého dieťaťa s otcom až po vykonanom dokazovaní. Dokazovaním je potrebné zisťovať, ako vie otec zabezpečiť popri svojich pracovných a voľnočasových aktivitách starostlivosť o maloletého syna, aký denný program má maloleté dieťa, kedy je matka schopná dieťa na styk pripraviť a odovzdať dieťa otcovi a pod. Bez odpovedí na uvedené (prípadne ďalšie) otázky nie je možné predbežne, len na základe odvolacieho návrhu otca rozhodnúť o styku predbežným opatrením v tak širokom rozsahu, ako to navrhuje otec. Obaja rodičia v svojich podaniach zhodne uvádzajú, že styk otca so synom je nepravidelný, ale každý z nich uvádza iný dôvod, pre ktorý sa otec so synom stretáva nepravidelne, obaja rodičia sa vzájomne obviňujú z nepravidelnosti stretávaní sa otca so synom. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby otec sa v prvom rade stretával so synom pravidelne, dodržiaval konkrétne pravidlá pri výchove syna, vrátane doby ich vzájomných stretnutí, pretože na maloleté dieťa vo veku troch rokov môže mať nepravidelnosť styku negatívny vplyv. V prípade, ak je vzťah syna s otcom kvalitný (čo otec tvrdí) dieťa sa na stretnutia teší a keď otec na stretnutie nepríde, je sklamané. Bude preto potrebné zo strany otca v prvom rade rešpektovať pravidelnosť úpravy styku a po aspoň čiastočne vykonanom dokazovaní nie je vylúčené, že by došlo k úprave styku v širšom rozsahu.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne, s použitím § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.